

LOKAAL OPLEIDINGSPLAN INTERNE GENEESKUNDE

Versie 1.1
Maart 2013
Dr. T. Koster/Dr. H.G. Peltenburg

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Algemeen	3
Introductieprogramma	3
Diensten en werktijden	3
Overzicht (verplicht) onderwijs	4
Overzicht gesprekken/beoordelingen	4
Overzicht presentaties	4
Digitaal portfolio	5
Landsteiner Instituut	5
Overzicht opleidingsverantwoordelijkheden	5
Vertrouwenspersoon	6
Assistentenbestuur	6
Stagebeschrijvingen	7
Competentieontwikkeling	7
Onderwijsrooster	8
Stage algemene interne geneeskunde	9
Stage consultatief werken	13
Stage poliklinisch werken	16
Stage nefrologie	19
Stage cardiologie	23
Stage longziekten	27
Stage intensive care	30
Stage MDL-ziekten	33
Bijlagen	36

Inleiding

Groene Hart Ziekenhuis

Het Groene Hart Ziekenhuis (GHZ) in Gouda is een ondernemend algemeen ziekenhuis, dat een belangrijke functie vervult in de regio Midden-Holland. Ruim 2000 medewerkers, 125 medisch specialisten, 70 arts-assistenten en 80 vrijwilligers zetten zich dagelijks in om onze patiënten goede zorg te bieden.

In nauwe samenwerking met universitaire en topklinische medische centra vervult het GHZ de functie van opleidingsziekenhuis.

Als werkgever biedt het GHZ een werkklimaat waarin collegialiteit, samenwerking en opleiding centraal staan.

Naast de vakgroep Interne Geneeskunde/MDL-ziekten verzorgen ook de vakgroepen Chirurgie, Gynaecologie, Neurologie, Kindergeneeskunde, Cardiologie, Revalidatie Geneeskunde, KNO Heelkunde en Klinische Chemie een opleiding.

Het ziekenhuis is thans nog gevestigd op 2 locaties: de Bleuland- en de Jozeflocatie.

Op de Bleulandlocatie vindt thans vernieuwbouw plaats zodat in 2013 alles onder één dak gehuisvest zal zijn.

Maatschap Interne Geneeskunde/MDL-ziekten

De maatschap Interne Geneeskunde/MDL-ziekten bestaat uit zestien personen en vormt een ambitieuze en op de toekomst gerichte vakgroep waarin vrijwel alle aandachtsgebieden zijn vertegenwoordigd. Naast de algemene interne geneeskunde zijn er registraties in de aandachtsgebieden vasculaire geneeskunde (3x), infectieziekten (1x), nefrologie (3x), hematologie (2x), oncologie (4x), acute geneeskunde (2x) en endocrinologie (2x). Er zijn bijkomende registraties in de gastro-enterologie, epidemiologie, nucleaire geneeskunde en immunologie. Naast de internisten zijn er vijf MDL artsen binnen de maatschap werkzaam die nauw en prettig samenwerken met de overige internisten en aanverwante specialisten zoals de GE-chirurgen en radiologen. Er is veel ruimte om eigen initiatieven te ontplooiën. Er is een supra-regionale functie voor insulinepompbehandeling en voor diagnostiek en behandeling van bekkenbodempathologie.

Een deel van de werkzaamheden is georganiseerd in themapoli's. Zo is er een trombosepoli, een contrastpoli, een osteoporosepoli en een VIP-spreekuur (Verloskunde-Interne Geneeskunde Poli). Een multidisciplinair vaatcentrum is in ontwikkeling. De maatschap wordt ondersteund in haar werkzaamheden door nurse practitioners en physician assistants.

De afdeling Interne Geneeskunde/MDL heeft opleidingsbevoegdheid voor drie jaar van de opleiding interne geneeskunde en maakt deel uit van de opleidingsregio Leiden. Naast aios interne geneeskunde zijn er ook aios werkzaam die hun vooropleiding interne geneeskunde op onze afdeling volgen (o.a. reumatologen i.o., MDL-artsen i.o., cardiologen i.o. en longartsen i.o.). Momenteel bestaat de arts-assistentengroep interne geneeskunde uit 25 personen, waarvan 14 aios. De afdeling verzorgt ook een deel van de opleiding van geneeskunde studenten, namelijk coassistentenschappen, semi-arts stages en de zogenaamde vroege praktijkcontacten.

Algemeen

Introductieprogramma

Er is een vast en verplicht introductieprogramma voor het GHZ van 1 week. Dit programma wordt door alle nieuwe arts-assistenten doorlopen. Het programma is ontworpen door de centrale opleidingscommissie (COC).

Het programma bestaat uit de onderdelen zoals weergegeven in bijlagen I+II. Specifieke onderwerpen die alleen voor de interne geneeskunde opgaan komen aan de orde bij de stage introductie gesprekken en bij de gesprekken met de andere arts-assistenten. Ook is er een apart introductiegesprek met de opleider.

Diensten en werktijden

Twee tot drie maanden na aanvang van de werkzaamheden vind er een geschiktheidsbeoordeling plaats door het opleidingsteam of men de diensten in kan gaan. Uiteraard dienen de SEH training en de ALS/ABCDE cursussen met goed gevolg te zijn afgerond. Naast dienst voor de interne geneeskunde/MDL doet men voorwacht voor de cardiologie, longziekten en geriatrie. De intensive care heeft een eigen 7x24u bezetting.

In het geval men nog niet geschikt bevonden wordt om na 3 maanden dienst te doen volgt een traject om dat zo spoedig mogelijk wel te bereiken.

Van de aios wordt verwacht dat hij/zij in de eerste 2 maanden tenminste 3 maal een avonddienst met een ouderejaars aios meeloopt.

Per stageblok van 4 maanden worden er maximaal 2 dienstblokken gedraaid.

Het dienstenblok betreft twee weken met weekend-, avond- en nachtdiensten. Er is een dienstblok A en B. Compensatie voor de diensten zit ook in het dienstenblok verwerkt.

Week 1	Za 1	Zo 2	Ma 3	Di 4	Wo 5	Do 6	Vrij 7	
A week 1		SEH2	N	N	N			
B week 1	HD1	HD1				N	N	
Week 2	Za 8	Zo 9	Ma 10	Di 11	Wo 12	Do 13	Vrij 14	Za 15
A week 2	HD2	HD2	AH	AH				SEH1
B week 2	N	N			AH	AH	AH	AH

HD1= huisdienst van 08.30-18.00 uur. Na de overdracht door de nachtdienst, loop je samen met de dienstdoende internist visite over afdelingen van de interne geneeskunde. Daarna doe je dienst voor de acute problemen op de afdelingen interne geneeskunde, longgeneeskunde en cardiologie. Eventuele consulten voor andere afdelingen doe je ook. Je draagt het reanimatiesein.

HD2 = huisdienst van 15.00-23.30 uur. Je doet huisdienst voor acute problemen op de afdelingen interne geneeskunde, longgeneeskunde en cardiologie. Eventuele consulten van andere afdelingen doe je ook. Je draagt het reanimatiesein.

AH= dienst van 15.00-23.30 uur, waarbij je van 15.00 tot de overdracht van 17.30 uur op de SEH werkt en daarna in het huis dienst doet voor de acute problemen de

afdelingen interne geneeskunde, longgeneeskunde en cardiologie. Eventuele consulten van andere afdelingen doe je ook. Je draagt het reanimatiesein. N= nachtdienst van 23.00-09.00 uur. Je doet dienst voor de afdelingen interne geneeskunde, longgeneeskunde en cardiologie en je ziet patiënten op de SEH. Eventuele consulten voor andere afdelingen doe je ook. Je draagt het reanimatiesein.

De werktijden en roostering vallen binnen de normen zoals gesteld door de arbeidsinspectie en zijn getoetst door de afdeling HRM van het GHZ. In aanvulling op de hierna getoonde stageroosters zij vermeld dat tijdens een normale werkdag 30 minuten pauze genomen dient te worden. De invulling hiervan is aan de aios zelf. Als voorbeeld kan gelden 's morgens en 's middags 15 minuten koffie- of theepauze. Bij roosterdagen langer dan tien uur dient 45 minuten pauze genomen te worden. Het onderwijsrooster zoals hierna weergegeven geldt voor alle aios in de stage algemene interne geneeskunde, stage consultatief werken, polikliniekstage, stage longziekten en de nefrologiestage. Alle onderwijsmomenten worden sinds kort ook gevolgd door de assistenten van de Intensive Care.

Overzicht (verplicht) onderwijs

Lokaal:	zie algemeen onderwijsrooster en stage beschrijvingen Jaarlijkse wetenschapsdag Landsteiner instituut 2x per jaar gezamenlijke refereeravond met chirurgen
Regionaal:	ROIG dagen Casuïstiek-dag OOR LEIDEN 1x per jaar Thema refereeravonden hematologie, oncologie, MDL, infectieziekten en endocrinologie (optioneel) Opleidingssymposium OORLeiden (per keer 2-3 aios)
Landelijk:	COIG dagen NIV dagen DESG cursus LOIG (per keer 2-3 aios) Overige cursussen/congressen i.o.m. opleider

Overzicht gesprekken/beoordelingen

Hiervoor verwijzen wij naar het overzicht in het Regionaal Opleidingsplan Interne Geneeskunde OOR Leiden en naar de individuele stage beschrijvingen. Het stage-introductiegesprek en de tussentijdse beoordeling wordt gedaan met de stage-supervisor. Het stage-eindgesprek vindt plaats met de stage-supervisor en de opleider. De voortgangsgesprekken kunnen eventueel worden gecombineerd met het stage-eindgesprek. De jaargesprekken/geschiktheidsbeoordeling vinden plaats met de opleider en plaatsvervangend opleider

Overzicht presentaties

Hiervoor verwijzen wij naar het overzicht in het Regionaal Opleidingsplan Interne Geneeskunde OOR Leiden. In aanvulling hierop geldt dat het aantal CATs voor de aios interne geneeskunde die 3 jaar in het GHZ verblijft (tenminste) 4 bedraagt. Voor de aios die 2 jaar in het GHZ verblijft, is dit aantal (tenminste) 3.

Digitaal portfolio

Iedere aios dient dit aan te maken en bij te houden en zo nodig stukken te uploaden. De supervisor en opleider zorgen voor zo veel als mogelijk voor digitale invulling en accordering.

Landsteiner Instituut

Het Landsteiner Instituut is verbonden aan het ziekenhuis Bronovo te Den Haag, het Groene Hart Ziekenhuis te Gouda, het LangeLand Ziekenhuis te Zoetermeer en het Medisch Centrum Haaglanden (MCH) te Den Haag en Leidschendam. Zij maken zich sterk voor het bevorderen van de professionaliteit in deze ziekenhuizen.

De drie pijlers van het instituut zijn opleiding, ontwikkeling van medewerkers en wetenschappelijk onderzoek. In de regio werkt het Landsteiner Instituut nauw samen met vele onderwijsinstellingen en leerhuizen/opleidingsafdelingen van collega ziekenhuizen. Met betrekking tot wetenschap is het Landsteiner Instituut nauw verbonden met het LUMC. Daarnaast maakt het Landsteiner Instituut deel uit van de landelijke netwerken op genoemde terreinen.

Het doel van het Landsteiner Instituut is: zorgen voor gekwalificeerde beroepsbeoefenaren die hun werk optimaal kunnen uitvoeren.

Lees meer op www.landsteiner.nl

Overzicht Opleidingsverantwoordelijkheden

Wie is waarvoor verantwoordelijk binnen de opleiding?

De aios is verantwoordelijk voor:

- Het bijhouden van het eigen portfolio (voldoende toetsing, reflecties en beoordelingen)
- Het formuleren van individuele leerdoelen in een individueel opleidingsplan (IOP)
- Het werken aan de leerdoelen uit het IOP
- Het vragen om feedback
- Het volgen van onderwijs
- Een actieve opstelling ten aanzien van de eigen opleiding: gebruik maken van leermomenten, inbrengen van agendapunten voor voortgangsgesprekken
- Het tijdig maken van keuzes voor differentiatie/profielstages

De leden van de opleidingsgroep zijn verantwoordelijk voor:

- Het bieden van een prettige werkomgeving waarin geleerd kan worden
- Het geven van gestructureerde feedback
- Het ondersteunen van de aios bij de formulering van stage doelen
- Het stimuleren dat de aios zijn portfolio bijhoudt
- Participatie in docentprofessionalisering
- Begeleiden van wetenschappelijke activiteiten
- Deelname als toehoorder en/of docent van onderwijsactiviteiten van het lokale onderwijsprogramma
- Tussentijds informeren van de opleider over de voortgang
- Ontwikkelen, uitvoeren en monitoren van de algemene stages op de afdelingen, de polikliniekstage en de consultenstage

De (plaatsvervangend) opleider is verantwoordelijk voor:

- Alle bovengenoemde punten behorende bij de verantwoordelijkheden leden opleidingsgroep
- Het verdelen en vastleggen van opleidingstaken binnen de opleidingsgroep
- Het opstellen van een opleidingsschema
- Het voeren van voortgangs- en beoordelingsgesprekken op basis van het portfolio
- Het invullen van de opleidingsformulieren
- Regulier overleg met een delegatie van de aios
- Deelname aan opleidingsvergaderingen in COC en OORLeiden verband
- Deelname aan selectieprocedure aios
- Informeren van de opleidingsgroep over de voortgang van de individuele aios
- Organiseren en geven van onderwijs/refereerbijeenkomsten in en buiten het GHZ

Vertrouwenspersoon

Aios en anios die een probleem hebben dat ze niet met hun opleider willen of kunnen bespreken, kunnen hiervoor terecht bij de directeur van het Landsteiner Instituut. De directeur zoekt samen met de aios/anios naar een mogelijke oplossing. Wat met de directeur besproken wordt is vertrouwelijk en blijft tussen de directeur en de aios/anios tenzij hier met de aios/anios iets anders over wordt afgesproken. Ook onderneemt de directeur geen actie zonder goedvinden van de aios/anios.

Assistentenbestuur

De arts-assistenten werkzaam binnen de interne geneeskunde en de stage gebieden hebben een eigen bestuur. Dit bestuur bestaat uit een eerste-, tweede- en derdejaars aios en uit een anios. Het bestuur bereidt de vergaderingen voor en de voorzitter leidt de opleidingsvergadering. Het bestuur heeft twee keer per maand overleg met de opleiders.

Verder is er een overkoepelende arts-assistentenvereniging in het GHZ. Bestuursleden hiervan zijn vertegenwoordigd in de Centrale Opleidingscommissie (COC).

Stage beschrijvingen

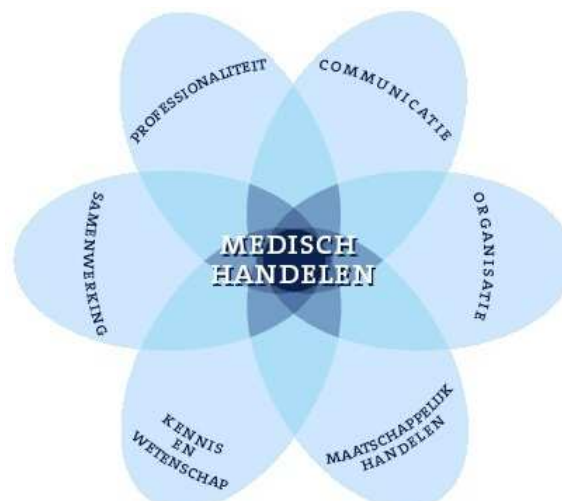
In het Groene Hart Ziekenhuis kunnen 8 stages worden gelopen. De aios interne geneeskunde beginnen altijd met het basisjaar van 12 maanden.

Stage	duur
Algemene Interne Geneeskunde	12 maanden
Consultatief werken	4 maanden
Polikliniek	8 maanden
Nefrologie	4 maanden
Cardiologie	4 maanden
Longziekten	4 maanden
Intensive Care	4 maanden
Maag-, darm-, en leverziekten	4 maanden

Competentieontwikkeling

De algemene leerdoelen, leermiddelen en wijze van beoordeling vindt men terug in het Regionaal Opleidingsplan Interne Geneeskunde OOR Leiden.

In de hierna volgende stage beschrijvingen volgt een exacte invulling voor het GHZ wat betreft leermiddelen en toetsen. De aios worden getoetst op alle CanMEDS competenties. In de hierna volgende toetstabellen staat per stage aangegeven bij welke KP's ook één of twee andere competenties beoordeeld moeten worden. Tijdens de onderwijsmomenten wordt op verschillende manieren aandacht besteed aan de ontwikkeling van de competenties. De competentie Kennis & Wetenschap komt bijvoorbeeld aan bod bij het refereren en de CATs. De competenties Organiseren en Communiceren bij het voorzitten van de overdracht. Verder volgen alle aios 2 discipline overstijgende cursussen die gericht zijn op de niet-medische competenties (inschrijven via www.boerhaavenascholing.nl) Tijdens de voortgangsgesprekken zullen de niet-medische competenties geëvalueerd worden. Minimaal één keer zal hiervoor een digitale 360 graden vragenlijst uitgezet worden door de aios.

Onderwijsrooster^{#**%}

	Activiteit	Ruimte	Onderwerp
Maandag			
08.15-09.00	Rö-bespreking & overdracht		
13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	Onderwijscarousel door derden: klinische epidemiologie, longziekten, klinische chemie, microbiologie, apothek, voorbereiding internisten COIG/ROIG, Intensive care geneeskunde
16.30-17.00	Onderwijs	A3	Cardiologie
17.30-18.00	Overdracht	F01.24	DD van de dag
Dinsdag			
08.15-09.00	Rö-bespreking & overdracht	F01.24	
13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	Probleemoplossende patiënten bespreking A4 en B4 (2x per mnd) Complicatiebespreking (1x per mnd) Micro-teachings
16.00-17.30	Hematologie/oncologie bespreking [§]	V1	
17.30-18.00	Overdracht	F01.24	DD van de dag
Woensdag			
08.15-09.00	Rö-bespreking & overdracht	F01.24	
13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	CAT/ROIG/COIG/Co-praatje Onderwijs door internisten
17.00-17.30	Heelkunde-Interne bespreking [§]	V2	
17.30-18.00	Overdracht	F01.24	DD van de dag
Donderdag			
08.15-09.00	Rö-bespreking & overdracht	F01.24	
13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	Micro en macro PA (2x per mnd) Opleidersvergadering (1x per mnd) Refereren/Journalclub (1x per mnd)
17.30-18.00	Overdracht	F01.24	DD van de dag
Vrijdag			
08.15-09.00	Rö-bespreking & overdracht	F01.24	
13.00-14.00	Weekend overdracht	F01.24	tevens Casusbespreking (WIDD) en "Co-vraag de luxe"

alle activiteiten verplicht

* van toepassing voor de stages Algemene interne geneeskunde; Polikliniekstage;
Consultenstage; Nefrologiestage; Longziektenstage; stage MDL-ziekten

% het ochtend- en middagrapport wordt voorgezeten door de aios die de polikliniekstage doen

§ verplicht voor aios op de afdeling B4

\$ niet van toepassing voor aios tijdens stage longziekten

Stage Algemene Interne Geneeskunde

Duur: 12 maanden, te volgen als eerste deel van de opleiding
Locatie: Groene Hart Ziekenhuis
Stagebegeleider: zaalsupervisor 1
Plaatsvervanger: zaalsupervisor 2
Opleidingsgroep: internisten

De stage algemene interne geneeskunde staat aan het begin van de opleiding, zowel voor de aios in opleiding tot internist als voor hen in de vooropleiding voor cardioloog, longarts, MDL-arts en reumatoloog.

De afdeling Interne Geneeskunde in het Groene Hart Ziekenhuis heeft de beschikking over twee afdelingen: de A-afdeling en de B-afdeling, wegens de ligging op de vierde etage aangeduid als A4 en B4. Beide afdelingen zijn in principe een algemene interne afdeling, waar alle type patiënten kunnen worden opgenomen. Gestreefd wordt echter dat, naast het deel algemene interne geneeskunde, er clustering plaatsvindt van bepaalde categorieën patiënten. Zo wordt op de A4 gestreefd naar concentratie van nefrologische patiënten, moeilijke infectieproblemen, problematische diabetespatiënten en endocrinologie. Op de B4 vindt naast de algemene interne geneeskunde, concentratie plaats van oncologische patiënten. Verder heeft de afdeling MDL-ziekten 8 eigen bedden. Bovenstaande weerspiegelt zich in de samenstelling van de supervisie. Op de A4 voeren twee internisten de supervisie, waarbij steeds een duo aanwezig is waarbij een internist afkomstig is uit het cluster nefrologie en een uit het cluster vasculaire geneeskunde/endocrinologie/infectieziekten. Iedere drie maanden wisselen de supervisors, zodat per jaar 4 steeds in personele samenstelling verschillende supervisie-duo's aanwezig zijn (er wordt bewust niet gestreefd naar vaste combinaties van personen). Op de B4 bestaan de supervisors uit twee internisten uit het cluster oncologie/hematologie of uit een duo samengesteld uit een internist van het cluster oncologie/hematologie en een internist uit het cluster acute geneeskunde.

Wij hebben gekozen voor een tweetal supervisors per afdeling wegens zowel het aantal patiënten per afdeling (een aios heeft de verantwoordelijkheid voor gemiddeld 9-15 patiënten, per afdeling zijn er twee aios), alsook vanwege de intercollegiale kruisbestuiving van de supervisors die vooral tijdens de grote visite kan plaatsvinden. Deze grote visite vindt twee maal per week plaats gedurende een dagdeel: maandagochtend en donderdagochtend. Alle patiënten worden besproken in aanwezigheid van de beide aios', de twee supervisors, de co-assistenten, de semi-arts en een verpleegkundige. Hierbij worden niet alleen lopende zaken besproken: de grote visite is in belangrijke mate ook bedoeld om leermomenten te creëren en uit te diepen. Op deze wijze leert de ene aios van de patiënten van de andere en vindt er tevens een gedachtewisseling plaats tussen de twee supervisors die hierdoor onderling momenten van reflectie hebben die tevens leerzaam zijn voor de aios. Na de 'papierse visite' gaat iedere supervisor met de betreffende aios langs zijn eigen patiënten. Overdag is de supervisor continu

bereikbaar voor ad hoc overleg en zal indien nodig direct naar de afdeling komen. Verder zijn er vaste momenten dat de supervisors langs komen op de afdeling. Dat is 45 minuten voor het middagonderwijs en een half uur voor de avondoverdracht op de afdeling A4 en B4 (uitzondering op woensdag op de B4: supervisie van 14.00-15.00 uur in verband met MDO mammatumoren van 12.00-13.00 uur). Nieuw opgenomen patiënten worden bekeken en andere problemen worden besproken. Bij afwezigheid van een supervisor wordt waargenomen door iemand uit diens cluster. De maatschap bestaat uit de clusters hematologie-oncologie, nefrologie, vasculaire geneeskunde / endocrinologie / infectieziekten, acute geneeskunde (in de maak) en MDL-ziekten. In principe worden bij opgenomen patiënten ingrepen als pleurapunctie, ascitespunctie en- drainage, botboring/beenmergcytologie en cytologische punctie door de aios gedaan onder supervisie. Zij houden dit bij in hun portfolio.

Iedere aios zal in het eerste jaar 4 maanden op A4, 4 maanden op de B4 en 4 maanden op de SEH doorbrengen en zodoende naast de algemene interne geneeskunde, in zijn/haar eerste jaar met de bovengenoemde meer specifieke onderdelen van de interne geneeskunde kennismaken, evenals met de acute beelden uit de interne geneeskunde.

Aan het begin van de stage is er een introductiegesprek met de supervisor en aan het eind van de stage volgt de eindbeoordeling. Dit gesprek wordt gevoerd met de stagebegeleider en opleider. Twee maanden na aanvang van de stage volgt een tussentijdse beoordeling/gesprek. Alle gesprekken worden toegevoegd aan het digitale portfolio.

Leerdoelen stage algemene interne geneeskunde	competenties	toetsing
Kennis van en ervaring met internistisch denken	M	
Kennis van anamnese en lichamelijk onderzoek	M	
Kennis van laboratoriumdiagnostiek	M	
Kennis van beeldvormende diagnostiek	M	
Kennis van therapeutisch beleid en farmacotherapie	M	
Kennis en ervaring in probleem oplossend denken en de toepassing daarvan	M	
Kennis en ervaring in communicatie met patiënten	M, C, R	KPB
Optimaal samenwerken met specialisten en andere zorgverleners	M, S, O	360°FB
Het verkrijgen van inzicht in eigen beperkingen	R	Voortgangsgesprek
Het leren van statusvoering en administratie	M, C, O	Fiattering door supervisor
Kennis en ervaring van organisatie van geneeskundige processen rond individuele patiënten	M, O, S, Ma	KPB
Het aansturen van verpleegkundigen	M, O, S	360°FB
Het voeren van een rationeel en goed voorbereid ontslaggesprek	M, O, Ma, R	KPB
Praktische kennis en toepassing van kennis betreffende veelvoorkomende interne ziekten	M	KPB*
Het leren omgaan met, en het behandelen van, patiënten met complexe interne ziektebeelden	M, C, R,	KPB*
Kennis betreffende de huidige inzichten in de pathofysiologie, diagnostiek en therapie van min of meer complexe beelden, met name bij patiënten met tevoren onbekende problematiek	M	KPB
Verkrijgen van vaardigheden (inbrengen infuus en maken infuusbeleid; reanimatie; ECG beoordeling; arteriepunctie; venapunctie; afname materiaal voor microbiologisch onderzoek; inbrengen maagsonde en CAD; bloeddrukmeting en saturatiemeting; voorschrijven van geneesmiddelen)	M, O, C	KPB* (3x)
Opleidingsactiviteiten		
Dagelijks vaste lopen	M, C, S, O, R	KPB*
Intensieve, dagelijkse, gestructureerde begeleiding	M, C, Ma, R, W	KPB
2x per week grote visite	M, C, S, Ma, R	KPB
Overdrachten/besprekingen	M, C, S, R,	KPB*
Statusvoering en ontslagbrieven	M, C, O	KPB
Locale, regionale en landelijke onderwijsbesprekingen	M, W, O, R	aanwezigheid
Overleg met andere specialisten/consult aanvragen	M, C	360°FB
Gesprekken met patiënt en familie	Ma, C, R	KPB*
Deelname MDO	M, O, C	KPB
Begeleiden co-assistenten	M, W, C	KPB
Voorwacht dienst	M, C, S, O, R	KPB
Zelfstudie	M, W, O	uitvoering
CAT 2x per jaar/referaat tenminste 1x per jaar	C, W, O, R	KPB-CAT*
Patiënten voordrachten/probleembespreking	M, C, O, R	KPB*

* KPB's die verplicht zijn. Het totaal aantal KPB's dient tenminste 10 per jaar te bedragen.

Rooster stage Algemene Interne Geneeskunde

	tijd	activiteit	locatie	verplichte aanwezigheid
Maandag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Afdeling: grote visite*	A4/B4/SEH	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-16.30	Afdeling	A4/B4/SEH	
	16.30-17.00	Onderwijs	A3	
	17.00-17.30	Afdeling	A4/B4/SEH	
Dinsdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Afdeling	A4/B4/SEH	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-17.30	Afdeling	A4/B4/SEH	
	14.00-15.00	MDO afdeling A4 en B4	A4/B4	
	16.00-16.30	Hematologiebespreking à 2 wkn	V1	
16.30-17.30	Oncologiebespreking	V1	**	
17.30-18.00	Overdracht	F01.24		
Woensdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Afdeling	A4/B4/SEH	
	12.00-13.00	MDO mammatumoren B4	B4	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-14.30	Overleg arts-microbioloog	A4/B4	
	14.00-17.00	Afdeling	A4/B4/SEH	
17.00-17.30	Hlk-Int bespreking	V2		
17.30-18.00	Overdracht	F01.24		
Donderdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Afdeling: grote visite*	A4/B4/SEH	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-17.30	Afdeling	A4/B4/SEH	
17.30-18.00	Overdracht	F01.24		
Vrijdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Afdeling	A4/B4/SEH	
	13.00-14.00	Weekend overdracht/onderwijs	F01.24	
	14.00-18.00	Afdeling	A4/B4/SEH	

* logistiek GroteVisite afdeling B4 ivm simultane visite van de afdeling MDL:
Interne geneeskunde 09.15-11.15uur papieren visite, 11.15-12.15uur ronde langs de bedden.
Uitwerking tot 13.00u.
MDL: 11.15-12.15 uur papieren visite, 12.15-13.00 uur ronde langs de bedden. Ervoor
voorbereiding/onderwijs/administratie

** verplichte aanwezigheid voor arts-assistenten van de B4 en arts-assistenten van de
polikliniekstage algemene interne geneeskunde.

Stage Consultatieve werkzaamheden

Duur: 4 maanden

Locatie: Groene Hart Ziekenhuis

Stagebegeleider: Dr. E. Bodar

Plaatsvervanger: Dr. K. Jie

Opleidingsgroep: internisten en MDL-artsen

Organisatie van de stage

- Alle overdrachten en onderwijsmomenten zijn gelijk aan het rooster van de stage algemene interne geneeskunde.
- Na de ochtendoverdracht wordt begonnen met de consulten.
- Er zijn dagelijks 2 vaste momenten van overleg met de supervisor:
 - 12.30-13.00 uur, voorafgaand aan de plenaire middagbespreking
 - 17.00-17.30 uur, voorafgaand aan de avondoverdracht.Verder is er ad hoc overleg waar nodig.
- De statusvoering van ieder consult vindt plaats in het EPD (Norma). Na afsluiting van het consult wordt door de aios een brief gemaakt die gecontroleerd wordt door de supervisor en daarna verstuurd wordt naar de huisarts en consultaanvrager.
- Consulten op de Jozef-locatie/gynaecologie: structureel 1x per week op maandag. 11.30 uur belt de aios met de "gynaecoloog van de week" of er consulten zijn. De aios sluit dan aan bij de grote visite van de gynaecoloog. Overige consulten door de week gebeuren na telefonisch overleg. Eind 2013 is de Jozef-locatie verleden tijd en huist het voltallige GHZ onder één dak op de Bleulandweg.
- Aan het begin van de stage is er een introductiegesprek met de supervisor en aan het eind van de stage volgt de eindbeoordeling. Dit gesprek wordt gevoerd met de stagebegeleider en opleider. Twee maanden na aanvang van de stage volgt een tussentijdse beoordeling/gesprek. Alle gesprekken worden toegevoegd aan het digitale portfolio.

Leerdoelen Consultenstage	Competenties	Toetsing
Kennis van peri-operatieve beoordelingen	M	
Kennis met betrekking tot het optimaliseren van pre-, peri- en postoperatieve conditie van de patiënt: vochtbeleid, antibioticabeleid, antistollingsbeleid, insulinebeleid	M	
Kennis van en behandeling van cardiale, pulmonale, renale en infectieuze complicaties	M	
Effecten en complicaties van farmacotherapie	M	
Kennis van interne problemen optredend op niet-interne afdelingen	M	
Samenwerking met collega's van andere disciplines	M, C, S	360°FB
Optimale behandeling en begeleiding van patiënten tijdens een klinische opname op niet-interne afdelingen	M, C, S, O, R	KPB
Opleidingsactiviteiten		
Dagelijks verrichten van klinische consulten	M, C, S, O, R	KPB*
Statusvoering en correspondentie	M, C, R, O	KPB*
Zelfstudie	M, W, O	uitvoering
Dagelijks overleg met supervisor	M, C, R, Ma	KPB
Locale, regionale en landelijke onderwijsbesprekingen	M, W, O, R	aanwezigheid
Overleg met specialisten andere disciplines	M, C, S	360°FB
Gesprekken met patiënt en familie	C, S, Ma, R	KPB*
Minstens een keer een CAT of referaat over een casus/probleem uit het consultengebied	M, C, S, Ma, W	CAT/REF*

* KPB's die verplicht zijn. Het totaal aantal KPB's dient tenminste 10 per jaar te bedragen.

Rooster stage Consultatieve werkzaamheden

	tijd	activiteit	locatie	Verplichte aanwezigheid
Maandag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-12.30	Consulten		
	12.30-13.00	Supervisie	F00.16	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-16.30	Consulten		
	16.30-17.00	Onderwijs cardiologie		
	17.00-17.30	Supervisie	F00.16	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Dinsdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-12.30	Consulten		
	12.30-13.00	Supervisie	F00.16	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-17.00	Consulten		
	17.00-17.30	Supervisie	F00.16	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
	Woensdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	
09.00-12.30		Consulten		
12.30-13.00		Supervisie	F00.16	
13.00-14.00		Onderwijs	F01.24	
14.00-16.30		Consulten		
16.30-17.00		Supervisie	F00.16	
17.00-17.30		Heelkunde-Interne bespreking	V2	
17.30-18.00		Overdracht	F01.24	
Donderdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-12.30	Consulten		
	12.30-13.00	Supervisie	F00.16	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-17.00	Consulten		
	17.00-17.30	Supervisie	F00.16	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
	Vrijdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	
09.00-12.30		Consulten	A4/B4/SEH	
12.30-13.00		Supervisie	F01.24	
13.00-14.00		Weekend overdracht/onderwijs	A4/B4/SEH	
14.00-18.00		Consulten		

Stage Poliklinische werkzaamheden

Duur: 8 maanden

Locatie: Groene Hart Ziekenhuis

Stagebegeleiders: Dr. T. Koster en Dr. H.G. Peltenburg

Plaatsvervanger: idem

Opleidingsgroep: internisten en MDL-artsen

Organisatie van de stage

De stage poliklinisch werken wordt door meestal 2-3 aios gedaan. De dag bestaat uit twee dagdelen, waarbij 1 dagdeel wordt besteed aan het patiëntencontact en het andere dagdeel aan het voorbereiden en uitwerken van de polikliniek, alsmede het verzorgen van correspondentie naar huisartsen en andere hulpverleners.

Een aios begint in principe met een lege polikliniek en zal daarom in het begin voornamelijk nieuwe patiënten zien. De aios zal deze "eigen patiënten" gedurende de stage verder begeleiden. Aan het einde van de stage zullen de patiënten die nog verdere controle behoeven worden overgezet naar één van de internisten/MDL-artsen. Per nieuwe patiënt wordt een periode van 45 minuten gereserveerd, per controle 15 minuten.

Tweemaal per week (maandag- en donderdagmiddag van 14.00-16.30 uur) wordt met de opleider en plaatsvervangend opleider als vaste supervisors, een gezamenlijke bespreking gehouden, waar alle patiënten besproken worden. Daarnaast zijn de supervisors onbeperkt toegankelijk voor overleg.

In principe wordt geen onderscheid gemaakt in het type patiënt dat door de aios wordt gezien. Patiënten uit alle aandachtsgebieden binnen de interne geneeskunde worden toegelaten tot de polikliniek van de aios. In overleg met de supervisor kan besloten worden één van de andere internisten/MDL-artsen te consulteren. Gedurende de stage wordt 1 dagdeel polikliniek per week besteed aan diabetes mellitus. Supervisor is hier collega Hoogma, internist-endocrinoloog, met name gespecialiseerd in diabetes mellitus. Diens polikliniek geldt als een supraregionaal verwijscentrum voor diabetes mellitus waarbinnen met name de "moeilijke" diabetes patiënten worden gezien en veel expertise bestaat met continue subcutane insuline infusie. De aios maakt kennis met en functioneert binnen het diabetesteam dat naast collega Hoogma, Van den Beld, Bodar en Koster bestaat uit diabetesverpleegkundigen, diëtisten, psycholoog en een podotherapeut. Op vrijdagmiddag zullen de patiënten van deze gespecialiseerde polikliniek worden besproken met de supervisor.

Zodoende neemt de aios per week deel aan totaal drie polikliniekbesprekingen: maandag en donderdag voor de polikliniek algemene interne geneeskunde (supervisors: opleider en plaatsvervangend opleider) en vrijdag voor de gespecialiseerde polikliniek diabetes mellitus en endocrinologie (supervisor Hoogma).

De aios wordt geacht alle overdrachten en besprekingen/onderwijsmomenten bij te wonen (zie rooster algemene interne geneeskunde). Het polikliniek rooster is hier op ingericht.

Tijdens de polikliniekstage zal de aios gedurende 4 maanden het ochtend- en avondrapport voorzitten en de andere 4 maanden het onderwijsprogramma van 13.00-14.00 uur. Bij een bezetting van de polikliniekstage van meer dan twee aios zal de duur navenant worden aangepast.

Aan het begin van de stage is er een introductiegesprek met de supervisor en aan het eind van de stage volgt de eindbeoordeling. Dit gesprek wordt gevoerd met de stagebegeleiders/opleiders. Halverwege de stage volgt een tussentijdse beoordeling. Alle gesprekken/beoordelingen worden toegevoegd aan het digitale portfolio.

Leerdoelen polikliniek stage	Competenties	Toetsing
Voering van eigen praktijk: zelfstandig analyseren van de gepresenteerde problematiek en voorstellen doen voor beleid en therapie	M, C, S, O, R, Ma	KPB*
Zelfstandig overleg met verwijzers, ondersteunende specialismen en deelspecialisten	C, S, O	360°FB
Polikliniek organisatie: time-management, correspondentie, aansturen secretaressen.	C, S, O	KPB*
Ochtend- en avondoverdracht voorzitten. Voorzitter onderwijs sessie tussen de middag	C, O, Ma, R	KPB
Opleidingsactiviteiten		
Dagelijks polikliniek werkzaamheden	M, C, S, O, R, Ma	KPB*
Voor- en nabespreking supervisors 3x per week	M, C, S, Ma	KPB*
Statusvoering en correspondentie	M, C, R, O	KPB*
Zelfstudie	M, W, O	uitvoering
CAT 2x per jaar/referaat tenminste 1x per jaar	C, W, O, R	KPB-CAT
Patiënten voordrachten/probleembespreking	M, C, O, R	KPB*
Locale, regionale en landelijke onderwijsbesprekingen	M, W, O, R	aanwezigheid
Overleg met andere specialisten/consult aanvragen	M, C	360°FB
Voorzitterschap overdrachten/onderwijs	C, O, Ma, R	KPB*

* KPB's die verplicht zijn. Het totaal aantal KPB's dient tenminste 10 per jaar te bedragen.

Rooster stage Poliklinische werkzaamheden

	tijd	activiteit	locatie	Verplichte aanwezigheid
Maandag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Polikliniek	F0	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-16.30	Poliklinieksupervisie	F01.24	
	16.30-17.00	Onderwijs cardiologie	A3	
	17.00-17.30	Vorbereiden & uitwerken	F0	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Dinsdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Polikliniek	F0	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-16.00	Vorbereiden & uitwerken	F0	
	16.00-16.30	Hematologiebespreking à 2 wkn	V1	
	16.30-17.30	Oncologiebespreking	V1	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Woensdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Polikliniek	F0	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-17.00	Vorbereiden & uitwerken	F0	
	17.00-17.30	Heelkunde-Interne bespreking	V2	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Donderdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Polikliniek	F0	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-17.30	Poliklinieksupervisie	F01.24	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Vrijdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Polikliniek	F0	
	13.00-14.00	Weekend overdracht/onderwijs	F01.24	
	14.00-16.00	Vorbereiden & uitwerken	F0	
	16.00-17.30	Poliklinieksupervisie diabetespoli	F0	

Stage Nefrologie

Duur: 4 maanden

Locatie: Groene Hart Ziekenhuis, afdeling nefrologie

Stagebegeleider: Dr. H.G. Peltenburg

Plaatsvervanger: Dr. K. Jie

Opleidingsgroep: Dr. H.G. Peltenburg, Dr. K. Jie, Dr. J.W. Eijgenraam, W. Rikhof
(physician assistent)

De afdeling nefrologie van het Groene Hart ziekenhuis heeft een dialyse-afdeling, een klinische afdeling en een poliklinische afdeling.

De dialyse-afdeling bestaat uit:

- De afdeling hemodialyse met 16 dialysetoelen. Wekelijks worden hier 60 chronische hemodialysepatiënten behandeld. Ook in de nachtelijke dialyse worden ca. 8 patiënten behandeld. Tevens wordt een actief beleid gevoerd om patiënten thuis te dialyseren
- De afdeling peritoneale dialyse. Hier vindt de behandeling plaats van ongeveer 20 chronische patiënten, APD en CAPD, inclusief de training van deze patiënten.

Behalve de directe patiëntenzorg, verzorgt de dialyse-afdeling ook de voorlichting over de verschillende dialysemodaliteiten en over niertransplantatie.

De klinische afdeling nefrologie bestaat uit:

De klinische afdeling voor nierziekten, met maximaal 10 bedden, onderdeel van de afdeling Inwendige Geneeskunde A4, waar alle klinische nierpatiënten verblijven. De nierpatiënten met een heelkundig probleem kunnen ook verblijven op de afdeling Heelkunde, of op de Kort Verblijf afdeling. Tot de klinische afdeling behoren ook die patiënten, die zich presenteren met een acute nierinsufficiëntie op de andere afdelingen.

De poliklinische afdeling nierziekten doet:

De zorg voor de patiënt met een nierziekte en/of hypertensie, tezamen ongeveer 400 patiënten, en de zorg voor ongeveer 75 getransplanteerde patiënten.

De afdeling beschikt over een pre-dialyse polikliniek, waar 70 patiënten begeleid worden die in de aanloopfase voor dialyse en/of niertransplantatie verkeren [graad 4 CNI]

Organisatie van de stage

De aios heeft de dagelijkse zorg voor de klinische nierpatiënten. Tevens is hij/zij betrokken bij de reguliere visite op de afdeling hemodialyse.

Bij de werkzaamheden wordt de aios actief begeleid door de nefrologen en dialyseverpleegkundigen bij het opdoen van kennis betreffende de chronische patiënt en diens behandeling. Hij/zij wordt actief betrokken bij de diagnostiek en de

behandeling van acute nierinsufficiëntie, ook op andere afdelingen van het ziekenhuis. Het weekrooster volgt de indeling zoals vermeld in het basisrooster. Aan het begin van de stage is er een introductiegesprek met de supervisor en aan het eind van de stage volgt de eindbeoordeling. Dit gesprek wordt gevoerd met de stagebegeleider en opleider. Twee maanden na aanvang van de stage volgt een tussentijdse beoordeling/gesprek. Alle gesprekken worden toegevoegd aan het digitale portfolio.

Nefrologie stage leerdoelen	Competenties	Toetsing
Kennis verwerven over de pathofysiologie, (differentiële) diagnostiek en de behandeling van: - Nierziekten, mn de glomerulonefritiden en de systeemziektes met nierbetrokkenheid - Renale- en renovasculaire hypertensie - Verstoringen van de elektrolyten en het zuur-base evenwicht - Acute- en chronische nierinsufficiëntie	M M M M	
Medische zorg voor- en de begeleiding van hemodialyse- en peritoneale dialyse-patiënten.	M, C, S, O, R	KPB
De pathofysiologie, de diagnostiek en het behandelen van patiënten met acute- en chronische nierinsufficiëntie.	M, C, S, O, R	KPB
Het behandelen en begeleiden van patiënten met chronische nierinsufficiëntie, inclusief bloeddrukregulatie, voedingsaspecten, diagnostiek en behandeling van anemie en botstofwisselingsstoornissen.	M C Ma S	KPB
De indicatie kunnen stellen en de voorbereidingen kunnen treffen voor nierbiopsie.	M, C	KPB
Het behandelen van het nefritisch syndroom, inclusief de renale vasculitiden.	M, C	KPB
Het behandelen van het nefrotisch syndroom	M, C	KPB
Indiceren en uitvoeren van acute nierfunctievervangende behandeling	M, C, O, Ma	KPB
Indiceren voor het beginnen van chronische nierfunctievervangende therapie, door hemodialyse of peritoneaaldialyse, inclusief de voorbereiding voor niertransplantatie.	M, C, Ma, S	KPB
Het behandelen van chronische hemodialyse patiënten inclusief psycho-sociale begeleiding	M, C, S	KPB
Het behandelen van chronische peritoneaaldialyse patiënten	M, C, S	KPB
Het diagnosticeren en het behandelen van verstoringen van de elektrolyten en van het zuur-base evenwicht	M, C	KPB
Opleidingsactiviteiten		
Dagelijkse zorg voor de klinische nierpatiënten	M, C, S, O, R	KPB*
Visite op de afdeling hemodialyse	M, C, S, O, R	KPB*
Overleg met superviserend nefroloog	M, C, R	KPB
Uitvoering en bespreking van het nefrologisch consult	M, C, R, S	KPB*
Overleg met overige specialisten	M, C, S	360°FB
Gesprekken met patiënt en familie	C, S, Ma, R	KPB*
Papieren visite, minstens een keer een CAT of referaat over een nefrologisch onderwerp	M, C, S, Ma, W	CAT/REF

* KPB's die verplicht zijn. Het totaal aantal KPB's dient tenminste 10 per jaar te bedragen.

Rooster stage Nefrologie

	tijd	activiteit	locatie	Verplichte aanwezigheid
Maandag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Afdeling: grote visite	A4	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-16.30	Afdeling	A4/dialyse	
	16.30-17.00	Onderwijs	F01.24	
	17.00-17.30	Afdeling	A4/dialyse	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Dinsdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-11.00	Afdeling	A4/dialyse	
	11.00-13.00	Dialyse groep met supervisie	Dialyse	
	13.00-14.00	Onderwijs	A4	
	14.00-17.30	Afdeling	Dialyse	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Woensdag	08.15-08.30	Röntgenbespreking	F01.24	Ja
	08.30-09.00	Shuntbespreking	Dialyse	
	09.00-13.00	Afdeling	A4/dialyse	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-17.00	Afdeling	A4/dialyse	
	17.00-17.30	Hlk-Int bespreking	V2	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Donderdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Afdeling: grote visite	A4	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-17.30	Afdeling	A4/dialyse	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Vrijdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-13.00	Afdeling	A4/dialyse	
	13.00-14.00	Weekend overdracht/onderwijs	F01.24	
	14.00-15.30	Papieren visite dialyse	Dialyse	
	15.30-16.00	Extra supervisie	Dialyse	
	16.00-18.00	Afdeling	A4	

Stage Cardiologie

Duur: 4 maanden

Locatie: Groene Hart ziekenhuis, afdeling Cardiologie

Stagebegeleider: Dr. M.W.J. van Hessen

Plaatsvervanger: E. G. Weijers

Opleidingsgroep: cardiologen

De afdeling cardiologie verzorgt de deelopleiding tot cardioloog met de stages CCU/SEH en verpleegafdeling cardiologie en heeft erkenning hartkatheterisatie en pacemaker implantatie.

De afdeling biedt ook een stage cardiologie voor aios interne geneeskunde aan. De stage zal bestaan uit 2 maanden CCU, gevolgd door 2 maanden klinische verpleegafdeling.

Tijdens deze stage maakt de aios kennis met het vakgebied cardiologie en zijn raakvlakken met andere beschouwende vakken. Daarnaast zal de aios uitgebreid en gedetailleerd kennis nemen van de pathologie, diagnostiek en behandeling van cardiale aandoeningen volgens de laatste richtlijnen. Verder zal de aios een aantal therapeutische verrichtingen leren, en bovenal leren om op een systematische wijze een patiënt te behandelen in acute cardiovasculaire nood. Ook toediening van intraveneuze medicatie met directe gevolgen voor circulatie en ritme centraal zal tijdens deze stage aan bod komen evenals de systematische handswijze tijdens een reanimatie.

CCU

Op de CCU zal de aios verantwoordelijk zijn voor de patiënten die daar zijn opgenomen met instabiele klachten op basis van een acuut coronair syndroom, aortapathologie, hypertensieve crises, levensbedreigende ritmestoornissen of ernstig hartfalen op basis van cardiomyopathie danwel kleplijden dat intraveneuze inotropische medicatie noodzakelijk maakt.

De aios loopt dagelijks visite onder supervisie van de CCU cardioloog, en verricht in voorkomende gevallen bepaalde electieve ingrepen (protocolmatige elektrische of farmacologische conversies wegens boezemfibrillatie) onder directe supervisie. De aios leert snel te handelen en te beslissen in acute situaties (bv astma cardiale) aan de hand van bevindingen bij lichamelijk onderzoek en ECG registraties. Met name de diagnostische waarde van het ECG zal uitgebreid aan de orde komen. Verder zal de aios worden getraind in het opstellen van een cardiologische differentiaal diagnose en het inzetten van een diagnostisch traject aan de hand van de werkdiagnose. Tenslotte komt de indicatiestelling van (in-)vasieve diagnostiek en (sub)acute PCI en CABG uitgebreid aan de orde, alsmede de diagnostiek en (sub)acute behandeling van supraventriculaire en ventriculaire ritmestoornissen.

Verpleegafdeling

Op de afdeling is de aios verantwoordelijk voor maximaal 16 klinische cardiologie patiënten. De aios loopt dagelijks visite, waarvan minstens twee maal wekelijks met de superviserend afdelingscardioloog, en de overige dagen zelfstandig gevolgd door probleembespreking met de superviserend cardioloog.

Tijdens dit stage onderdeel zal de nadruk met name liggen op patiënten opgenomen ter observatie en behandeling van cardiomyopathieën, klepafwijkingen, met het bijbehorend pompfalen, endocarditis en andere hemodynamische cardiologische ziektebeelden.

Daarnaast zijn er patiënten met zowel stabiele als instabiele angina pectoris, onbegrepen thoracale pijnklachten, longembolie, postoperatieve revalidatie na CABG en/of klepchirurgie, medicamenteuze instelling van antiaritmica, ritme observatie en diagnostiek in geval van onbegrepen collaps, electieve coronair diagnostiek (hartkatheterisatie) en pacemakerimplantaties (inclusief resynchronisatie therapie).

Begin en einde van de stage

Aan het begin van de stage is er een introductiegesprek met de supervisor en aan het eind van de stage volgt de eindbeoordeling. Dit gesprek wordt gevoerd met de stagebegeleider en opleider. Twee maanden na aanvang van de stage volgt een tussentijdse beoordeling/gesprek. Alle gesprekken worden toegevoegd aan het digitale portfolio.

Stage Cardiologie leerdoelen	Competenties	Toetsing
Observatie en behandeling van patiënten met cardiomyopathieën, klepafwijkingen, met het bijbehorend pompfalen, endocarditis en andere hemodynamische cardiologische ziektebeelden	M, C, O, S	KPB
Behandeling van patiënten met stabiele angina pectoris, onbegrepen thoracale pijnklachten, longembolie, postoperatieve revalidatie na CABG en/of klepchirurgie	M, C, O, S	KPB
De medicamenteuze instelling van antiaritmica, ritme observatie en diagnostiek in geval van onbegrepen collaps	M, C	KPB
De electieve coronair diagnostiek (hartkatheterisatie) en pacemakerimplantaties (inclusief resynchronisatie therapie)	M, C	KPB
Opleidingsactiviteiten		
Dagelijks visite lopen en overleg met superviserend cardioloog	M, S, O, R	KPB*
verricht in voorkomende gevallen bepaalde electieve ingrepen	M, C	KPB
Overdrachten en klinische besprekingen	M, C, S, R	KPB*
Statusvoering en ontslagbrieven	M, C, S	Fattering door supervisor
Overleg met overige specialisten (consulten)	M, C, S, R	KPB
Gesprekken met patiënt en familie (inclusief 'slecht nieuws' gesprek)	C, Ma, R	KPB*
MDO met verpleegkundigen en maatschappelijk werk	C, Ma, R	KPB
Samenwerking met specialisten, assistenten, en verpleegkundigen	M, C, S, O, R	360°FB
Grote visite	M, C, S, R, O	KPB
Protocolbespreking	C, W, O, R	KPB
Minstens een keer een CAT of referaat	C, W, O, R	CAT/REF*
Complicaties herkennen, melden en bespreken	M, C, Ma, R	KPB
Bijwerkingen geneesmiddelen herkennen en melden bij Lareb	M, C, S, Ma	KPB

* KPB's die verplicht zijn. Het totaal aantal KPB's dient tenminste 10 per jaar te bedragen.

Rooster stage Cardiologie

	tijd	activiteit	locatie	Verplichte aanwezigheid
Maandag	08.00-09.00	Overdracht/catheterisatiebespr.	A3	Ja
	09.00-13.00	Afdeling: visite met cardioloog, zn begeleiding myoviews	A2/A3	
	13.00-14.00	Lunch		
	14.00-17.00	Afdeling: nieuwe opnames, cardioversies; fietsergometrie cardio-consulten*	A2/A3	
	17.00-17.30	Onderwijs	A3	
Dinsdag	08.00-09.00	Overdracht/catheterisatiebespr.	A3	Ja
	09.00-13.00	Afdeling: visite met cardioloog, zn begeleiding myoviews	A2/A3	
	13.00-14.00	Lunch		
	14.00-17.30	Afdeling: nieuwe opnames, cardioversies; fietsergometrie cardio-consulten*	A2/A3	
Woensdag	08.00-09.00	Overdracht/catheterisatiebespr.	A3	Ja
	09.00-13.00	Afdeling: visite met cardioloog, zn begeleiding myoviews	A2/A3	
	13.00-14.00	Lunch		
	14.00-17.30	Afdeling: nieuwe opnames, cardioversies; fietsergometrie cardio-consulten*	A2/A3	
Donderdag	08.00-09.00	Overdracht/catheterisatiebespr.	A3	Ja
	09.00-13.00	Afdeling: visite met cardioloog, zn begeleiding myoviews	A2/A3	
	13.00-14.00	Lunch		
	14.00-17.30	Afdeling: nieuwe opnames, cardioversies; fietsergometrie cardio-consulten*	A2/A3	
Vrijdag	08.00-09.00	Overdracht/catheterisatiebespr.	A3	Ja
	09.00-13.00	Afdeling: visite met cardioloog, zn begeleiding myoviews	A2/A3	
	13.00-14.00	Weekendoverdracht	A3	
	14.00-17.30	Afdeling: nieuwe opnames, cardioversies; fietsergometrie cardio-consulten*	A2/A3	

* **optioneel:** meekijken beoordelingen van cardio-CT, bijwonen catheterisaties/echo cor.

Stage Longziekten

Duur: 4 maanden

Locatie: Groene Hart ziekenhuis, afdeling longziekten

Stagebegeleider: Dr. C.A. van Assen

Plaatsvervanger: Dr. E.M. Pouw

Opleidingsgroep: longartsen

Tijdens de stage op de afdeling longziekten is de aios verantwoordelijk voor de zorg over klinisch opgenomen patiënten met pulmonale aandoeningen.

De aios heeft één van de longartsen als supervisor, waarbij vervanging bij afwezigheid goed geregeld is. Aan het begin, halverwege en aan het eind van de periode worden stage gesprekken gevoerd voor het vaststellen van leerdoelen en feedback. De aios is verplicht aanwezig bij de klinische en onderwijsbesprekingen van de longziekten en de onderwijsbesprekingen van de interne geneeskunde. Zie basisrooster.

De belangrijkste ziektebeelden die de aios tegenkomt zijn: COPD, pneumonieën, longembolie, longcarcinoom, aspiratie, interstitiële longafwijkingen (waaronder sarcoïdose en longfibrose), pleurale afwijkingen (pneumothorax, pleuravocht, mesothelioom).

De aios loopt dagelijks visite. Lopende zaken worden op vaste momenten met één van de verpleegkundigen doorgenomen. Halverwege en aan het eind van de dag vindt overleg plaats met de superviserend longarts. Zo nodig wordt telefonisch overlegd. Alle nieuw opgenomen patiënten worden binnen 24 uur door de supervisor gezien en besproken. Tweemaal per week begeleidt de longarts de visite, eenmaal per week vindt een "grote visite" plaats, onder leiding van twee longartsen.

Naast de visites geeft de aios inhoud aan de patiëntenzorg door het aanvragen van laboratorium, radiologisch en aanvullend onderzoek en consulten, zo nodig na overleg met de supervisor. De assistent voert zelfstandig gesprekken met patiënt en familie, waarbij op indicatie (bijvoorbeeld slecht nieuws) de longarts aanwezig is. De aios ziet woensdag gedurende een dagdeel poliklinische patiënten onder supervisie en vervolgt deze. Daarnaast worden er consulten pulmonologie op andere afdelingen gedaan. De aios is aanwezig bij het MDO longoncologie en de PA-bespreking.

De aios doet tijdens deze stage mee aan de avond, weekend en nacht (AWN) diensten voor de interne geneeskunde, waarbij ook patiënten met pulmonale aandoeningen gezien worden.

Ook volgt de aios het onderwijs programma en de overdrachten zoals beschreven bij de stage algemene interne geneeskunde.

Stage Longziekten leerdoelen	Competenties	Toetsing
Kennis hebben van indicaties en beperkingen van long-functies en kunnen interpreteren van spirometrie en flowvolume-curve gegevens	M	
Indicatie pleurapuncties, bronchoscopie, thoracoscopie, EUS en EBUS leren kennen. In staat zijn tot verrichten pleurapuncties en inbrengen drain	M, C	KPB
Kennis verkrijgen over mogelijkheden tot behandeling van longcarcinoom, zowel curatief als palliatief.	M, Ma	KPB
Kennis van de genoemde ziektebeelden.	M	
Opleidingsactiviteiten		
Dagelijks visite lopen en overleg met superviserend longarts	M, C, S, O, R	KPB*
Behandelkamer pleurapuncties/ drainages/ bronchoscopieën	M, C	KPB*
Overdrachten en klinische besprekingen	M, C, S, O, R	KPB
Statusvoering en ontslagbrieven	M, C, S, O	Fattering door supervisor
Overleg met overige specialisten (consulten)	M, C, S, R	KPB
Gesprekken met patiënt en familie (inclusief 'slecht nieuws' gesprek)	M, C, Ma, R	KPB*
Samenwerking met specialisten, assistenten, en verpleegkundigen	M, C, S, R	360°FB
Grote visite 1 keer per week	M, C, S, Ma, R	KPB
Voorstellen patiënt voor radiotherapie	M, S	KPB
Minstens een keer een CAT of referaat	C, W, O, R	CAT/REF
Complicaties herkennen, melden en bespreken, minstens 1 x per stage	M, C, S, Ma	KPB*
Bijwerkingen geneesmiddelen herkennen en melden bij Lareb, minstens 1 x per stage	M, C, W, Ma	KPB

* KPB's die verplicht zijn. Het totaal aantal KPB's dient tenminste 10 per jaar te bedragen.

Rooster stage Longziekten

	tijd	activiteit	locatie	Verplichte aanwezigheid
Maandag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-11.00	Visite lopen met longarts	A5	
	11.00-12.00	MDO/visite uitwerken	A5	
	12.00-13.00	Long-oncologiebespreking	Nucl. Gnk.	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-17.30	Visite uitwerken, opnames, behandelkamer* longfunctie	A5	
	17.30-18.00	Overdracht	Functieafd F01.24	
Dinsdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-11.00	Papieren grote visite	A5	
	11.00-12.00	Zelfstandig visite lopen	A5	
	12.00-13.00	Visite uitwerken	A5	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-17.30	Visite uitwerken, opnames, behandelkamer* longfunctie	A5	
	17.30-18.00	Overdracht	Functieafd F01.24	
Woensdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-11.00	Zelfstandig visite lopen	A5	
	11.00-12.00	Visite uitwerken	A5	
	12.00-16.00	Polikliniek	F01	
	16.00-17.30	Afdeling/opnames	A5	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Donderdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-11.00	Visite lopen met longarts	A5	
	11.00-13.00	Visite uitwerken	A5	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-16.30	Visite uitwerken, opnames, behandelkamer* longfunctie	A5	
	16.30-17.30	A12 longoncologie bespreking	V1	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Vrijdag	08.15-09.00	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.00-11.00	Zelfstandig visite lopen	A5	
	11.00-13.00	Visite uitwerken, behandelkamer	A5/functie	
	13.00-14.00	Weekend overdracht	F01.24	
	14.00-16.30	Afdeling	A5	
	16.30-17.30	Overdracht longafdeling	A5	

* uitvoeren van pleurapuncties en evt. thoraxdrains, bronchoscopieën meekijken en thoracoscopieën meedoen/meekijken.

Stage Intensive Care

Duur: 4 maanden

Locatie: Groene Hart ziekenhuis, Afdeling IC

Stagebegeleider: Dr. A. Draisma, internist-intensivist

Plaatsvervanger: Dr. B. Hubner, anesthesioloog-intensivist

Opleidingsgroep: intensivisten GHZ

De IC van het Groene Hart Ziekenhuis behandelt patiënten van alle specialismen, met uitzondering van patiënten die neurochirurgische of thoraxchirurgische interventie behoeven. De afdeling heeft een 24 uur per dag direct beschikbare voorwacht, genaamd "de IC-arts". Deze IC-arts is binnen 5 minuten bij een instabiele patiënt. Aios van de interne geneeskunde en de chirurgie werken samen met anios van de IC en wisselen elkaar per dienst af volgens een eerder, in overleg met de opleider vastgesteld rooster.

De afdeling IC heeft een eigen vakgroep IC bestaande uit 6 geregistreerde intensivisten (momenteel 3 anesthesioloog-intensivisten, 2 internist-intensivisten en 1 chirurg-intensivist) die tijdens hun werkzaamheden als achterwacht exclusief beschikbaar zijn voor de voorwacht. De afdeling IC functioneert op niveau 2 en is recentelijk succesvol gevisiteerd. De afdeling IC heeft 12 bedden, waarvan momenteel 10 bedden verpleegkundig bemand en opengesteld zijn en 1 bed functioneert als calamiteitenbed.

Organisatie van de stage

De aios werkt doordeweeks met 5 andere collega's in een 3 x 8-uursdienst in een dag-avond-nacht verdeling, waarbij telkens minstens één a(n)ios aanwezig is. In het weekend bestaat een dag- en nachtdienstverdeling. Daarbij wordt hij/zij nauw en laagdrempelig gesuperviseerd door één van de intensivisten. Tevens dient de aios de FCCS-cursus te behalen voordat zij de nachtdienst in gaan. Deze cursus wordt aan het begin van de IC- stage gedaan. De IC-stage vangt aan met een 'luchtwegstage' gedurende één week op de OK, begeleid door de anesthesiologen om de luchtweg te kunnen zekeren met onder andere kapbeademing, larynxmasker en intubatie. Daarnaast wordt er ook 2 dagen met de verpleegkundigen meegelopen om alle facetten van de IC mee te krijgen.

Met de aios vinden regelmatig evaluaties plaats: Allereerst is er het introductiegesprek, na 1 maand, halverwege de stage en aan het eind van de stage volgen de andere gesprekken. Mocht de noodzaak gebieden dat dit eerder moet dan zal dit direct door de opleider besproken worden met de aios. Tenminste het introductiegesprek, de tussenbeoordeling en de eindbeoordeling dienen te worden gedocumenteerd in het digitale portfolio.

Het eindgesprek wordt gevoerd met de IC-opleider en de opleider interne geneeskunde.

Diensten

Dagdienst:	08.00 tot 16.30 uur Avondoverdracht om 16.00 uur aan het bed van de patiënt
Avonddienst:	16.00 tot 23.30 uur
Nachtdienst:	23.00 tot 08.30 uur Nachtoverdracht 23.00-23.30 uur
Weekenddienst:	08.30 tot 20.30 uur

IC stage leerdoelen	Competenties	Toetsing
Herkennen en opvangen van de acuut zieke patiënt volgens het ABCD algoritme in het GHZ (Spoed interventie team: SIT)	M, C, O, S	KPB
Instellen eerste behandeling	M, C	KPB
Patiënt systematisch voordragen en differentiaal diagnoses maken, eindigend met een conclusie en beleid	M, C, S, R	KPB*
Statusvoering systematisch gevolgd door een conclusie en probleemlijst met beleid	M, C, R	KPB*
Antibiotica keuzen kunnen maken en beargumenteren	M, C, R	KPB
Communiceren met andere specialismen tijdens oa multidisciplinair overleg (MDO)	M, C, S, R	360°FB
Moeilijke gesprekken voeren met familie van IC patiënten	M, C, Ma, R	KPB*
Opleidingsactiviteiten		
Dagelijks nauw overleg met superviserend intensivist, bedside teaching	M, C, S, R	KPB
Beoordeling acute patiënt (SIT oproep)	M, C	KPB*
Overdrachten en klinische besprekingen	M, C, S, R	KPB
Verrichtingen (inbrengen arteriële lijn, centraal veneuze catheter)	M, C	KPB
Statusvoering en ontslagbrieven	M, C, O	Fiatting door supervisor
Overleg met overige specialisten (consulten)	M, C, S, R	KPB
Gesprekken met familie (inclusief 'slecht nieuws' gesprek)	M, C, Ma, R	KPB
MDO met verpleegkundigen en fysiotherapie, diëtetiek etc	M, C, S, R	KPB
Samenwerking met specialisten, assistenten, en verpleegkundigen	M, C, S, R	360°FB
Complicaties herkennen, melden en bespreken, minstens 1 x per stage	M, C, S, Ma, R	KPB
Onderwijs aan verpleegkundigen	M, C, W	KPB

* KPB's die verplicht zijn. Het totaal aantal KPB's dient tenminste 10 per jaar te bedragen.

Rooster stage Intensive Care

	tijd	activiteit	locatie	Verplichte aanwezigheid
Maandag	08.00-08.30	Ochtendoverdracht	A2	Ja
	08.30-09.00	Röntgenbespreking	Rö	
	09.00-12.00	Patiënten in kaart brengen	A2	
	12.00-13.00	MDO met MMB, diëtiste en apotheker	A2	
	13.00-13.30	Lunch		
	13.30-16.00	administratie statusvoering evt. CT transportverrichtingen of familiegesprekken	A2 A2	
	16.00-16.30 23.00-23.30	Assistentenoverdracht Visite met supervisor en nachtoverdracht	A2 A2	
Dinsdag	08.00-08.30	Ochtendoverdracht	A2	Ja
	08.30-09.00	Röntgenbespreking	Rö	
	09.00-12.00	Patiënten in kaart brengen	A2	
	12.00-13.00	MDO	A2	
	13.00-13.30	Lunch		
	13.30-16.00	administratie statusvoering evt. CT transportverrichtingen of familiegesprekken	A2	
	16.00-16.30 23.00-23.30	Assistentenoverdracht Visite met supervisor en nachtoverdracht	A2 A2	
Woensdag	08.00-08.30	Ochtendoverdracht	A2	Ja
	08.30-09.00	Röntgenbespreking	Rö	
	09.00-12.00	Patiënten in kaart brengen	A2	
	12.00-13.00	MDO met MMB, diëtiste en apotheker	A2	
	13.00-13.30	Lunch		
	13.30-16.00	administratie statusvoering evt. CT transportverrichtingen of familiegesprekken	A2 A2	
	16.00-16.30 23.00-23.30	Assistentenoverdracht Visite met supervisor en nachtoverdracht	A2 A2	
Donderdag	08.00-08.30	Ochtendoverdracht	A2	Ja
	08.30-09.00	Röntgenbespreking	Rö	
	09.00-12.00	Patiënten in kaart brengen	A2	
	12.00-13.00	MDO	A2	
	13.00-13.30	Lunch		
	13.30-16.00	administratie statusvoering evt. CT transportverrichtingen of familiegesprekken	A2	
	16.00-16.30 23.00-23.30	Assistentenoverdracht Visite met supervisor en nachtoverdracht	A2 A2	
Vrijdag	08.00-08.30	Ochtendoverdracht	A2	Ja
	08.30-09.00	Röntgenbespreking	Rö	
	09.00-12.00	Patiënten in kaart brengen	A2	
	12.00-13.00	MDO met MMB, diëtiste en apotheker	A2	
	13.00-13.30	Lunch		
	13.30-16.00	administratie statusvoering evt. CT transportverrichtingen of familiegesprekken	A2	
	16.00-16.30 23.00-23.30	Assistentenoverdracht Visite met supervisor en nachtoverdracht	A2 A2	

Stage Maag-, Darm-, en Leverziekten

Duur: 4 maanden

Locatie: Groene Hart ziekenhuis, Afdeling Maag-, Darm-, en Leverziekten

Stagebegeleider: J.W.G. Tielen, MDL-arts

Plaatsvervanger: Mw M.H. Wobbes, MDL-arts

Opleidingsgroep: MDL-artsen

Tijdens de stage op de afdeling MDL-ziekten is de aios verantwoordelijk voor de zorg over klinisch opgenomen patiënten met MDL-aandoeningen. Deze patiënten zijn thans nog gesitueerd op de afdeling B4, waar de MDL-ziekten 8-10 bedden heeft. Een fysiek gescheiden MDL-afdeling met eigen MDL verpleging is in de maak. De aios loopt dagelijks visite. Halverwege en aan het eind van de dag is er overleg met de superviserend MDL-arts. Zo nodig wordt telefonisch overlegd. Alle nieuw opgenomen patiënten worden binnen 24 uur door de supervisor gezien en besproken. Tweemaal per week is er grote visite. Hierbij is één MDL-arts aanwezig. Daarnaast heeft de aios twee middagen polikliniek met aansluitend de polikliniekbespreking door de vaste supervisor. In het rooster is verder ruimte om de polikliniek voor te bereiden en om administratie te doen. Ook worden door de aios consulten MDL op andere afdelingen gedaan en besproken met een vaste supervisor. Tot slot wordt van de aios verwacht endoscopie sessies bij te wonen. Deze zijn in het weekschema aangegeven.

De belangrijkste ziektebeelden die de aios tegenkomt zijn: (exacerbatie) IBD, de patiënt met gastro-intestinaal bloedverlies, galweg/galsteen gerelateerde problematiek, pancreatitiden, icterus en levercirrhose

De aios doet tijdens deze stage mee aan de avond, weekend en nacht (AWN) diensten voor de interne geneeskunde, waarbij ook patiënten met MDL aandoeningen gezien worden.

Ook volgt de aios het onderwijsprogramma en de overdrachten zoals beschreven bij de stage algemene interne geneeskunde.

Daarnaast is er bedside-teaching op de afdeling.

Aan het begin van de stage is er een introductiegesprek met de supervisor en aan het eind van de stage volgt de eindbeoordeling. Dit gesprek wordt gevoerd met de stagebegeleider en opleider. Twee maanden na aanvang van de stage volgt een tussentijdse beoordeling/gesprek. Alle gesprekken worden toegevoegd aan het digitale portfolio.

Stage MDL ziekten leerdoelen	Competenties	Toetsing
Kennis hebben van indicaties en beperkingen van endoscopische ingrepen en kunnen interpreteren van functie onderzoeken	M	
Indicaties gastroduodenoscopie, colonoscopie, ERCP, MRCP, endo-echo, videocapsule onderzoek leren kennen. In staat zijn tot verrichten ascitespuncties en inbrengen drain	M, C	KPB
Kennis verkrijgen over mogelijkheden tot behandeling van coloncarcinoom, zowel curatief als palliatief.	M, Ma	KPB
Kennis verkrijgen van inflammatoire darmziekten.	M	
Opleidingsactiviteiten		
Dagelijks visite lopen en overleg met superviserend MDL-arts	M, C, S, O, R	KPB*
Behandelkamer endoscopieën bijwonen, verrichten van ascites puncties	M, C	KPB*
Overdrachten en klinische besprekingen	M, C, S, O, R	KPB
Statusvoering en ontslagbrieven	M, C, S, O	Fattering door supervisor
Overleg met overige specialisten (consulten)	M, C, S, R	KPB
Gesprekken met patiënt en familie (inclusief 'slecht nieuws' gesprek)	M, C, Ma, R	KPB*
Samenwerking met specialisten, assistenten, en verpleegkundigen	M, C, S, R	360°FB
Grote visite 2 keer per week	M, C, S, Ma, R	KPB
Voorstellen patiënt op heelkunde-interne bespreking	M, S	KPB
Minstens een keer een CAT of referaat	C, W, O, R	CAT/REF
Complicaties herkennen, melden en bespreken, minstens 1 x per stage	M, C, S, Ma	KPB*
Bijwerkingen geneesmiddelen herkennen en melden bij Lareb, minstens 1 x per stage	M, C, W, Ma	KPB

* KPB's die verplicht zijn. Het totaal aantal KPB's dient tenminste 10 per jaar te bedragen.

Rooster stage MDL-ziekten

	Tijd	activiteit	locatie	verplichte aanwezigheid
Maandag	08.15-09.15	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.15-10.30	Administratie/consulten	B4	
	10.30-11.15	Consultenbespreking en voorbereiding grote visite		
	11.15-13.00	Grote visite	B4	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01	
	14.00-16.00	Polikliniek	F01	
	16.30-17.00	Polikliniekbespreking	F01/B4	
	17.00-17.30	Afdeling	B4	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Dinsdag	08.15-09.15	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.15-13.00	Afdeling/consulten/administratie	B4	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-16.00	Endoscopie/uitwerken en voorbereiden polikliniek	A1	
	16.00-17.30	Afdeling/Consulten	B4	
17.30-18.00	Overdracht	F01.24		
Woensdag	08.15-09.15	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.15-13.00	Afdeling/Consulten/administratie	B4	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01.24	
	14.00-16.00	Endoscopie/uitwerken en voorbereiden polikliniek	A1	
	16.00-17.00	Afdeling/consulten	B4	
	17.00-17.30	Heelkunde-Interne bespreking	V2	
17.30-18.00	Overdracht	F01.24		
Donderdag	08.15-09.15	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.15-10.30	Administratie/consulten	B4	
	10.30-11.15	Consultenbespreking en voorbereiding grote visite		
	11.15-13.00	Grote visite	B4	
	13.00-14.00	Onderwijs	F01	
	14.00-16.00	Polikliniek	F01	
	16.30-17.00	Polikliniekbespreking	F01/B4	
	17.00-17.30	Afdeling	B4	
	17.30-18.00	Overdracht	F01.24	
Vrijdag	08.15-09.15	Röntgenbespreking & overdracht	F01.24	Ja
	09.15-13.00	Afdeling/Consulten/administratie	B4	
	13.00-14.00	Weekend overdracht/onderwijs	F01.24	
	14.00-16.00	Vorbereiding polikliniek	B4	
	16.00-17.30	Afdeling	B4	

* logistiek GroteVisite afdeling B4 ivm simultane visite met de Interne Geneeskunde:
Interne geneeskunde 09.15-11.15uur papieren visite, 11.15-12.15uur ronde langs de bedden.
Uitwerking tot 13.00u.

MDL: 11.15-12.15 uur papieren visite, 12.15-13.00 uur ronde langs de bedden. Ervoor voorbereiding/onderwijs/administratie/consulten

** verplichte aanwezigheid voor arts-assistenten van de B4 en arts-assistenten van de polikliniekstage algemene interne geneeskunde.

Bijlagen

I: Introductie arts-assistenten GHZ

Geachte, beste,

Met genoegen nodigen wij je uit voor het introductieprogramma voor arts-assistenten. Deze vindt plaats op de eerste 5 werkdagen van de maand.

Dag 1 en dag 2: algemene introductie speciaal voor arts-assistenten en specialisten. Je wordt op deze 2 dagen bekend gemaakt met het ziekenhuis en relevante procedures en afspraken.

Dag 3, 4 en 5: SEH training

De SEH training is verplicht voor alle (beginnende) arts-assistenten. Je mag pas diensten op de SEH draaien als je de training hebt gevolgd en de bijbehorende praktijktoets met voldoende resultaat hebt afgesloten.

Wanneer je meent dat je al aan de eisen voldoet en dit kunt aantonen d.m.v. een certificaat van een erkende training (niet ouder dan 1 jaar), kun je ontheffing voor deze training aanvragen. Dit doe je door een mail te sturen aan Paula.rensen@landsteiner.nl met daarin de details van het certificaat, zij beoordeelt daarna of je in aanmerking komt voor ontheffing.

Voorafgaand aan de SEH training is het **verplicht** om een aantal e-learningmodules te bestuderen (Tip: wacht niet tot het laatste moment) en de bijbehorende toetsen af te maken. Het gaat om de volgende modules: ALS, ABCDE, PBL, Kinderreanimatie en opvang ziek kind.

Op <http://landsteinerleerplein.nl/index.htm> vind je het digitale e-learningssysteem. Je logt in met de volgende persoonlijke inloggegevens:

Gebruikersnaam	113773
Wachtwoord	welkom (na eerste inlog, meteen wachtwoord wijzigen)

Indeling dagen

Dag 1: **vrijdag 1 juni** word je om **8.00 uur** in de "Villa" aan de ridder van Catsweg 65 verwacht (zie bijgevoegde plattegrond)

Dag 2: **maandag 4 juni** word je om **8.30 uur** aan de Bleulandweg 3 verwacht. Tijdens deze 2 dagen wordt de lunch verzorgd.

Dag 3 en dag 4: **dinsdag 5 juni en woensdag 6 juni** word je om 8.30 uur bij het Landsteiner Instituut in Den Haag (H-gebouw van MCH Westeinde), 2^e etage, Skillslab verwacht. (zie bijgevoegde plattegrond)

Mocht je aan de hand van bovenstaande nog vragen hebben, dan kun je:

- voor dag 1 en dag 2 contact opnemen met Erica Dodde: erica.dodde@ghz.nl
- voor dag 3 en dag 4 contact opnemen met Paula Rensen: Paula.rensen@landsteiner.nl
- voor vragen over de e-learning contact opnemen met landsteinersecretariaat@ghz.nl

Graag een bevestiging van deelname sturen aan erica.dodde@ghz.nl vóór 27 mei a.s.

Mocht je niet kunnen deelnemen aan het programma of delen daarvan, verwachten wij een ondersteunend akkoord van je opleider.

Bijgaand link naar onze websites waar je informatie vindt hoe je onze ziekenhuizen het beste kunt bereiken:

[Groene Hart Ziekenhuis
http://www.mchaaglanden.nl/contact?stelD=14&catID=14157](http://www.mchaaglanden.nl/contact?stelD=14&catID=14157)

Wij verheugen ons erop je tijdens de introductiedagen te mogen begroeten!

Met hartelijke groet,

Erica Dodde
Adviseur Medisch Onderwijs
Landsteiner Instituut

II: Programma introductiedagen arts-assistenten

Dag 1

8.00 uur **Ontvangst met koffie**
Villa

8.10 uur Inleiding op het GHZ door de Raad van Bestuur

Monique Verdier, Raad van Bestuur

Villa

Leerdoelen:

- Strategie
- Wat willen we zijn
- Opleidingsziekenhuis
- Knopen en knelpunten
- Wat verwachten we van jou

8.45 uur Medische Microbiologie

Bleulandweg 3

Leerdoelen:

- Waar zijn we te vinden: GHZ intern, website, telefonisch
- Hoe diagnostiek aan te vragen, met welk formulier
- Waar zijn uitslagen te vinden
- Gebruik het antibiotisch formulier van het GHZ
- BRMO en Isolatiebeleid
- Prikaccidentenbeleid

9.50 uur Nucleaire Geneeskunde

Geesje Abels

Bleulandlocatie

Leerdoelen:

- Heeft kennis genomen van de verschillende onderzoeken en therapieën, die bij de Nucleaire Geneeskunde aangevraagd kunnen worden
- Uitleg over de 3 verschillende aanvraagformulieren
- Weet op GHZ intern de verschillende (verpleegkundige) protocollen en patiëntinformatie folders te vinden
- Rondleiding onderzoekskamers en verschillende modaliteiten

10.30 uur **Rondleiding SEH (indien mogelijk qua drukte SEH)**

Bleulandlocatie

Leerdoelen:

- Triage
- ABCD techniek bij de traumaopvang, traumakamers
- Rondleiding SEH

10.50 uur **Medische Bibliotheek**

Annemarie van der Velden

Bleulandlocatie

Leerdoelen:

Na de introductie weten de aanwezigen:

- waar de Medische Bibliotheek op Bleuland- en Jozeflocatie zich bevinden
- hoe de toegang tot de Medische Bibliotheek geregeld is bij afwezigheid van de medewerkers
- wie de medewerkers van de Medische Bibliotheek zijn
- hoe de toegang geregeld is tot de Digitale Bibliotheek van het LUMC
- dat Medische Bibliotheek een eigen site heeft op www.landsteiner.nl

- wat globaal de dienstverlening is (attending op literatuur, hulp bij literatuurstudie/CAT, PubMed/Reference Manager cursussen, aanwezigheid SPSS/Reference Manager software, aanvragen van boeken/artikelen bij externe bibliotheken)
- 11.05 uur** Frontoffice, pasjes regelen
Bleulandlocatie
- 11.15 uur** Korte rondleiding Bleulandlocatie
- 11.30 uur** **Radiologie**
Bleulandlocatie
Leerdoelen:
 - Hoe vraag je een onderzoek aan? Welke systemen, aanvraagformulieren gebruik je hiervoor.
 - Hoe doe je een spoedaanvraag
 - Voorstellen aan de radiologen
 - Waar is de overdrachtsruimte?
- 12.15 uur** **Lunch Villa**
- 13.00 uur** **X-Care**
Peter Lodder
Opleidingslokaal Bleulandweg 3
- 13.30 uur** **Norma**
Carola Kuijper
Opleidingslokaal Bleulandweg 3
Leerdoelen:
 - Na het volgen van deze instructie kan via een persoonlijke inlogcode nauwkeurig en juist gegevens omtrent: de anamnese, diagnose behandeling van patiënten raadplegen en vastleggen in het Norma EPD van het Groene Hart Ziekenhuis.
- 15.00 uur** **Klinische Chemie**
Bleulandlocatie
Leerdoelen:
 - introductie algemene klinische Chemie
 - introductie bloedtransfusiebeleid
 - introductie diagnostiek perifere/beenmergonderzoek
 - introductie eiwit-, allergie- en auto-immuunziekten diagnostiek
 - spelregels aanvragen van routine- en cito labdiagnostiek
 - (facultatief): introductie DNA-diagnostiek
- 16.00 uur** **BLS**
Marja Snoek
Villa
Leerdoelen:
Tijdens deze training leert u hoe:
 - Een bewusteloos slachtoffer moet benaderen
 - Borstcompressies en beademing moet toepassen
 - Een bewusteloos slachtoffer in stabiele zijligging legt
 - De taken en logistiek bij reanimaties in het GHZ verlopen
 - De reanimatieoproep procedure binnen het GHZ gedaan moet worden
 - Hoe u een AED kunt bedienen
- 17.15 uur** **Einde dag 1**

Dag 2

- 8.30 uur** **Donatiefunctionaris**
Maureen Huijzer
Bleulandweg 3
Leerdoelen:
- Protocol Orgaan en weefseldonatie
 - Procedurezorg rond overlijden.
 -
- 9.30 uur** **Apotheek en EVS**
Erwin Vasbinder (apotheker), Claudia van Wiefferen (apt. Ass.)
Bleulandweg 3
Leerdoelen:
- Heeft kennis van het werkgebied van de ziekenhuisapothek
 - heeft kennis van consultfuncties m.b.t. farmacotherapie, laboratorium (bloedspiegels, toxicologie), bereidingen/voor toediening gereed maken
 - en logistiek
 - kent de beschikbare farmaceutische handboeken op het serviceloket
 - van de ziekenhuisapothek en weet deze te vinden.
 - is in staat om op een efficiënte en veilige manier geneesmiddelen voor te schrijven in het Elektronisch Voorschrijf Systeem (EVS)
- 11.30 uur** **DBC**
Bleulandweg 3
Leerdoelen:
Een Arts (-assistent) kan via het DBC-registratiescherm:
- Een DBC toevoegen
 - Een DBC wijzigen en verwijderen
- Een Arts (-assistent) kan via de functies onder de rechtermuisknop:
- Verrichtingen koppelen
 - Een DBC parkeren en activeren
- Een Arts (-assistent) kan een ICC (intercollegiaal consult) registreren
Een Arts (-assistent) kent de diverse DBC statussen
Een Arts (-assistent) weet waar de instructies te vinden zijn
- 12.30 uur** **Pathologie**
Ciska Dijkema
Bleulandweg 3
Leerdoelen:
- Introductie Pathologie
 - Protocollen
 - GHZ intern
 - Rondleiding: histologie, immunologie, cytologie
- 13.00 uur** Lunch villa
- 13.45 uur** **Infectiepreventie**
Villa
Leerdoelen:
- Informatie over de prevalentie en de aard van ziekenhuisinfecties in GHZ
 - Persoonlijke hygiëne en handhygiëne beleid in GHZ
 - Isolatiebeleid in GHZ
 - Procedure afhandeling accidenteel bloedcontact GHZ
- 14.30 uur** Rondleiding Jozeflocatie
- 15.00 uur** Afsluiting

Dag 3 t/m 5

SEH training volgens onderstaand schema

Dag 3	les	duur
Ochtend	Ritme beoordelen en ECG leer	1 uur
	Autopulse	1 uur
	Beoordelen X-thorax	1 uur
	Airway management	1 uur in diverse sub-groepen
Middag	ABCDE methodiek	3 uur
	Examen ABCDE	1 uur
Dag 4		
Ochtend	ALS	4 uur
Middag	APLS	4 uur
Dag 5		
Ochtend	Kindermishandeling	2 uur
	Sepsis en bloedgassen	2 uur
Middag	Examen APLS	Volgens rooster
	Examen ALS	Volgens rooster
	Vaardigheden facultatief	